

« DE HEILIGE DIE GOD ONS GESCHONKEN HEEFT »

DE NAKENDE ZALIGVERKLARING VAN PAUS JOANNES-PAULUS I

Op 26 augustus II. kondigde de bisschop van Belluno-Feltre in de geboorteplaats van Albino Luciani, Canale d'Agordo, officieel « *het begin van de aanvangsfase in het zaligverklaringsproces van Joannes-Paulus I* » aan, de patriarch van Venetië die op 26 augustus 1978 tot paus gekozen werd en drieëndertig dagen later in verdachte omstandigheden overleed.

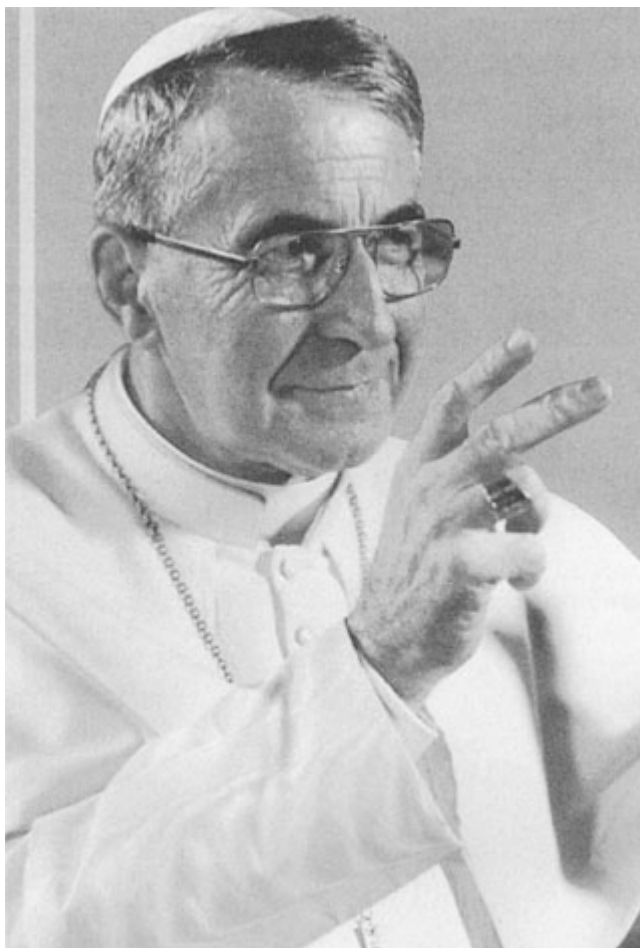
« Na de ontvangst van driehonderdduizend handtekeningen en na het bekomen van een gunstig advies vanwege het Vicariaat van Rome, de Congregatie voor de heiligverklaringen en het Staatssecretariaat, heeft het bisdom Belluno-Feltre een informatiecommissie opgericht », aldus het communiqué dat eind augustus in de media verscheen.

Deze « verrijzenis » van onze zo geliefde Albino Luciani uit de vergetelheid waarin hij gestoten was, is werkelijk een « *gaudium magnum* », een grote vreugde voor de hele Kerk!

DE PAUS VAN HET ZOENOFFER

Eenzelfde vreugde was te lezen op het gelaat van kardinaal Felici toen hij op die gedenkwaardige zomeravond in 1978 van op het balkon van de Sint-Pietersbasiliek *Urbi et orbi* de naam bekendmaakte van de 263ste opvolger van Petrus. En ogenblikkelijk voelde en zag iedereen hoe de Kerk als het ware een wedergeboorte beleefde, een renaissance, na de donkere jaren van het pontificaat van Paulus VI. De Kerk ontwaakte na een lange nacht en vond de krachten en het geloof van vroeger terug. Gedurende drieëndertig dagen maakte zij de hemelse *alleluia's* tot de hare, want de aarde leek terug het Paradijs te zijn onder de stralende glimlach van de nieuwe Opperherder.

Nauwelijks een maand later was alles voorbij... « Mijn

pontificaat zal kort zijn », had Joannes-Paulus I zelf gezegd. « *De heilige die God ons geschonken heeft* », titelde abbé de Nantes zijn editoriaal van oktober 1978. « *Ik maakte me klaar om de kroniek te schrijven van deze eerste en zo bijzondere regeringsmaand, onder de waarschuwendende titel: "De Paus van het zoenoffer", om datgene wat op handen was bekend te maken. Het zoenoffer is er sneller gekomen en anders dan ik wilde zeggen, maar de waarachtigheid van het offer en de heiligheid van het slachtoffer zijn er niet minder om* » (Fr. CRC nr. 134, okt. 78).

Dat deze pas verkozen Paus ons zo snel weer ontgenomen werd, was op zichzelf reeds een teken van zijn heiligheid. Hij had zijn kruis

opgenomen en was aan zijn kruisweg begonnen. Al bij één van de eerste staties had hij zich zo'n volmaakt dienaar Gods getoond die zulk een haast had om de fouten en misdaden van zijn voorgangers uit te boeten, dat zijn offer onmiddellijk aanvaard werd...

Hij was nog maar nauwelijks dood of hij was al gebalsemd: hij werd vergeten alsof hij nooit bestaan had. « Zestien uur na zijn mysterieus overlijden was Paus Joannes-Paulus I als het ware nog slechts een herinnering. Het was alsof hij nooit in het Vaticaan geweest was, alsof hij nooit bestaan had » (uit: *Verrijzenis* nr. 3, mei-juni 2001, p. 8).

Om hem definitief te doen vergeten werd hij begraven

Op 26 augustus 2001 opende don Sirio da Corte, aartspriester van Canale d'Agordo, de herdenkingsdienst voor de uitverkiezing van Albino Luciani tot paus met deze vaststelling:

« Tijdens de enkele maanden dat ik nog maar mijn priesterambt uitoefen in Canale, kan ik zeggen dat ik getuige ben geweest van een klein mirakel: het feit dat na drieëntwintig jaar nog altijd zoveel Italiaanse en buitenlandse bedevaarders op bezoek komen naar de geboortestreek van paus Luciani. »

Op het ogenblik van het offertorium

werden aan Mgr. Savio, bisschop van Belluno, 3700 petities overhandigd die in de loop van de zomer verzameld waren en waarin gevraagd werd om de opening van het zaligverklaringsproces.

Deze petities worden gevoegd bij de duizenden handtekeningen die de laatste jaren al bijeengebracht zijn, en niet te vergeten ook de belangrijke handtekeningen van de Braziliaanse bisschoppen.

Ondertussen hebben bewonderaars van patriarch Luciani in Venetië een comité opgericht voor de heiligverklaring van Paus Joannes-Paulus I.

In een brief aan kardinaal Ruini, Vicaris van Rome, verzoeken zij om het inleiden van de zaak:

« Wij kunnen bevestigen, zonder vrees om in het ongelijk gesteld te worden, dat Albino Luciani op een volledige en heldhaftige wijze de christelijke deugden heeft beoefend. » Zij besluiten met veel nadruk: « Wij staan volledig tot uw beschikking om elk nuttig document of element aan te dragen, en om zo nodig de kosten te dekken die de procedure met zich zou brengen. »

uit *Humilitas, het tijdschrift van het centrum Papa Luciani* (okt. 2001, p. 1)

ven onder een zware Steenrots: Joannes-Paulus II, wiens vierentwintig regeringsjaren de herinnering hebben uitgewist aan de drieëndertig dagen van het pontificaat van *il Papa Luciani*.

Maar er was iemand die hem niet kón vergeten: Onze-Lieve-Vrouw van Fatima. Toen op 26 juni 2000 het Derde Geheim openbaar gemaakt werd, stond Albino Luciani glorievol terug in ons midden, het onschuldige Slachtoffer dat door zijn broeders omgebracht was:

« En wij zagen in een buitengewoon licht dat God is – iets wat er uitziet als mensen in een spiegel, wanneer zij daar langs lopen – een Bisschop in het Wit gekleed; wij hadden het voorgevoelen dat het de Heilige Vader was. »

« Albino Luciani, dat wil zeggen wit licht, glans van de maan die schijnt in de nacht en deze verlicht met een schoonheid die ze helemaal verschuldigd is aan de zon, waarvan ze de weerskaatsing is. Zo was de nederigheid van hem die toegaf niet het licht te zijn maar die er dicht bij ons slechts de spiegel van wilde zijn » (abbé de Nantes in oktober 1978).

EEN REPUTATIE VAN HEILIGHEID

De eerste stappen met het oog op een zaligverklaring van Joannes-Paulus I werden eigenlijk al meer dan twintig jaar geleden gezet.

Op 26 augustus 1980 gaf Mgr. Maffeo Dicoli, een goede vriend van Albino Luciani en zijn opvolger als bisschop van Belluno, zijn *imprimatur* aan een gebed waarvan het opzet was het bekomen van genaden door tussenkomst van Joannes-Paulus I, met het oog op zijn zaligverklaring [zie kadertekst p. 3].

We laten deze bisschop aan het woord: « Na de dood van de Paus begonnen de verzoekschriften van talrijke gelovigen die zijn zaligverklaring vroegen, toe te stromen op de curie van Belluno. Daarom hebben wij de tekst van een petitie voorbereid waarin aan Zijne Heiligheid Joannes-Paulus II gevraagd werd om de zaak van de zaligverklaring van zijn voorganger in te leiden. Deze petitie, afkomstig van het volk, werd spontaan onder de gelovigen verspreid, zonder dat kerkelijke gezagsdragers hierin tussenbeide kwamen. Zij circu-

leerde eerst op de plaatsen waar hij geleefd heeft: de provincie Belluno, Vittorio Veneto, Venetië, en daarna steeds verder. Op een bepaald ogenblik begonnen er duizenden handtekeningen toe te komen vanuit de Verenigde Staten. Daar waren het vooral de karmelieten van Flemington die de gelovigen tot een bijzondere devotie voor de overleden Paus bewogen: de overste van deze communiteit heeft inderdaad een boek geschreven over Joannes-Paulus I » (*Trenta Giorni*, aug. 1998, p. 28).

Het korte bezoek dat kardinaal Luciani in 1975 aan Brazilië bracht, om er communiteiten van Italiaanse oorsprong te bezoeken, had een diepe indruk nagelaten op de plaatselijke bevolking. Kardinaal Lorscheider: « Overal waar hij kwam, hield hij een korte toespraak, zonder ooit in herhaling te vallen. Veel mensen konden hun tranen niet bedwingen toen ze de patriarch over hun geboortestreek hoorden spreken, en dan vooral als hij dat deed in het dialect van Veneto » (*Trenta Giorni*, aug. 1998, p. 13).

Vijftien jaar later, in 1990, onderschreven 229 Braziliaanse bisschoppen – bijna het gehele episcopaat – een « verzoekschrift om de zaak van de zaligverklaring van Joannes-Paulus I in te leiden ». Dit verzoekschrift werd rechtstreeks aan Paus Joannes-Paulus II gericht. De petitie wees op « de alsmaar toenemende verering van de Braziliaanse gelovigen uit alle sociale klassen voor de vaderlijke en welwillende figuur van de betreunde Joannes-Paulus I. » Zij stipte aan dat « de overleden Paus een lichtend spoor van geloof en heiligheid heeft nagelaten, en dat op vele plaatsen in de wereld door de gelovigen al wordt gesproken over bijzondere genaden die zij ontvangen hebben door zijn tussenkomst ». De bisschoppen onderstreepten ook « de grote waarde die hij hechtte aan de nederigheid, de deugd van zijn voorkeur, die hij als devies voor zijn bisschoppelijk wapen gekozen had ». Tot besluit legden zij Joannes-Paulus II het verzoek voor « om de zaak van de zaligverklaring van zijn voorganger, Joannes-Paulus I, in te leiden, op het feest van de Onbevleete Ontvangenis van de Allerheiligste Maagd Maria, voor wie Joannes-Paulus I

altijd een vurige en bijzonder innige devotie heeft gekoesterd » (*ibid.*, p. 29).

Aan dit verzoek uit 1990 heeft de huidige Paus nooit enig gevolg gegeven. Het is dan ook een klein mirakel – ongetwijfeld verkregen op voorspraak van Albino Luciani zelf – dat de tegenwoordige bisschop van Belluno, Mgr. Vincenzo Savio, recentelijk van het Vicariaat van Rome, de Congregatie voor de heilig-verklaringen en het Staatssecretariaat een gunstig advies heeft gekregen om het voorafgaandelijk onderzoek in het zaligverklaringsproces van start te laten gaan!

Het laat zich gemakkelijk raden dat het proces tientallen obstakels zal moeten overwinnen. Zo heeft kardinaal Camillo Ruini, Vicaris van Rome, op eigen gezag of op dat van een hogere Autoriteit al verklaard: « Het Vicariaat van Rome geeft er de voorkeur aan dat Belluno het initiatief neemt, aangezien Luciani [*sic*] daar veertig jaar geleefd heeft, terwijl hij in Rome slechts drieëndertig dagen gebleven is » (*Corriere della Sera*, 27 aug. 2002).

Nochtans is voor het inleiden van een zalig-verklaringsproces de verantwoordelijke bisschop diegene op wiens grondgebied de dienaar Gods *gestorven* is: niet diegene in wiens diocees hij *geleefd* heeft. Het is dus de bisschop van Rome, dat wil zeggen Joannes-Paulus II, die bevoegd is, en het is in Rome dat het proces moet geopend worden.

Rome is de plaats waar het lichaam rust van de dienaar Gods, Albino Luciani, paus en martelaar. Hij

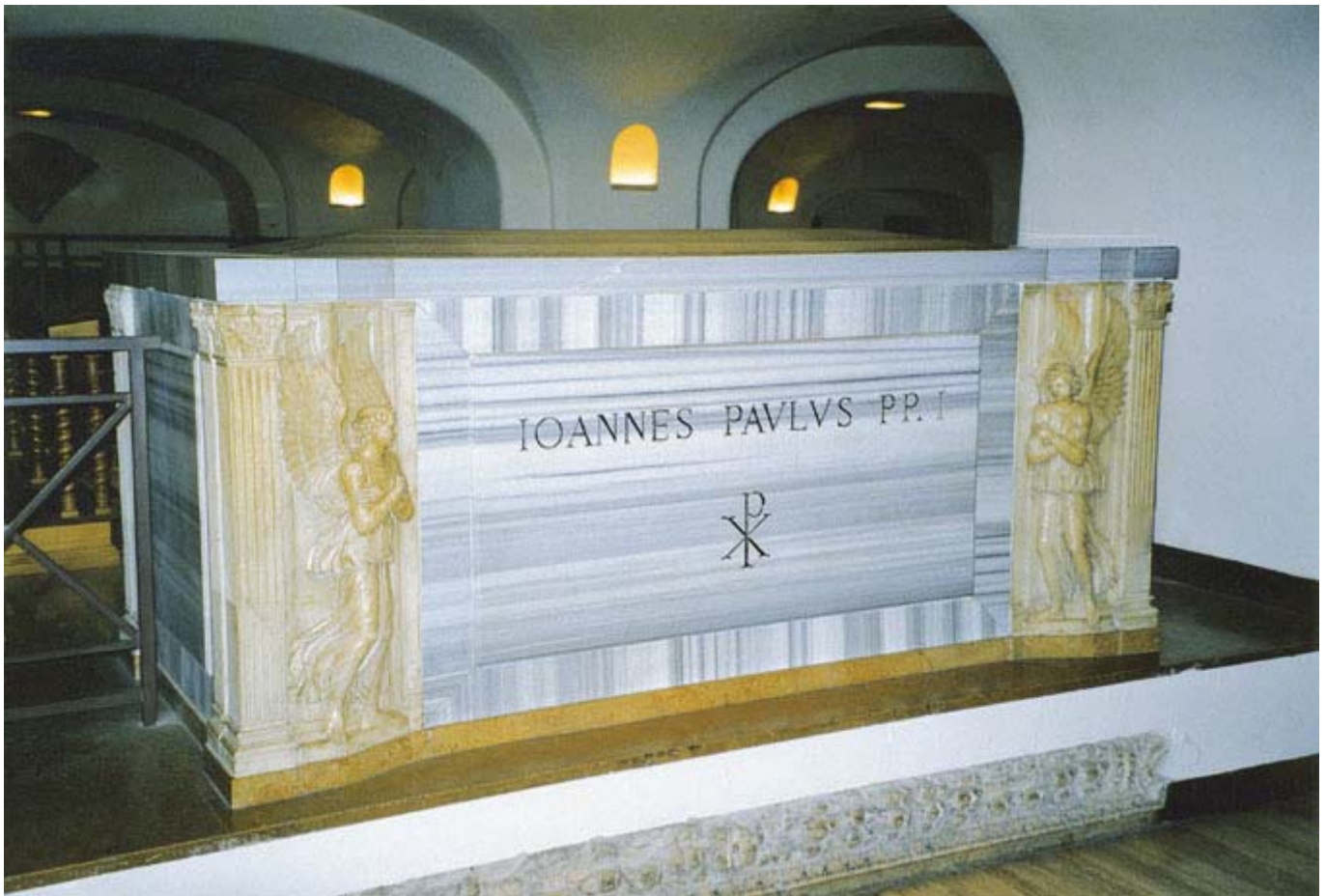
**GEBED OM GENADEN TE VERKRIJGEN
OP VOORSpraak VAN JOANNES-PAULUS I**

Heer Jezus, Gij hebt ons tot verering uw dienaar Paus Joannes-Paulus I gegeven als het ware beeld van de Goede Herder, en Gij hebt gedurende drieëndertig dagen in zijn glimlach het licht van uw genade doen schijnen. In zijn woorden klonk de zuiverheid van zijn hart en zijn geloof, in alles toonde hij een volkomen overgave aan de Onbevleete die voor hem de Ster van zijn pontificaat moest zijn. Zo groot was zijn liefde voor de Kerk en de armen dat hij zijn leven gegeven heeft als offer voor zijn kudde. Verleen ons, die hem zo liefgehad hebben, de genaden die wij U vragen, opdat wij in de zekerheid van zijn tussenkomst bij U hem ooit op de altaren kunnen vereren, Gij die leeft en heerst met God de Vader in de eenheid van de Heilige Geest, in de eeuwen der eeuwen. Amen.

ONZE VADER. WEESGEGROET. GLORIE.

wacht op het ogenblik waarop men de steen van zijn graf zal verwijderen, zoals bij Lazarus, zodat hij zijn boodschap van heil kan bekend maken. Want zoals abbé de Nantes het uitdrukt: « *De dood van de rechtvaardige hoeft geen schrik in te boezemen. Integendeel, zij is een teken van mededogen en een regenboog van vrede.* »

broeder Bruno Bonnet-Eymard

Paus Joannes-Paulus I ligt begraven in de crypte van de Sint-Pietersbasiliek te Rome. Zijn graftombe, die bewaakt wordt door de twee engelen uit het Derde Geheim van Fatima, onderscheidt zich van de graven van zijn voorgangers door de indrukwekkende soberheid ervan.

PATER CHARLES DE FOUCAULD

NA 86 JAAR EINDELIJK ZALIGVERKLAARD?

Anderhalf jaar geleden, op 24 april 2001, nam Rome de beslissing om pater Charles de Foucauld de titel « eerbiedwaardig » toe te kennen. In aanwezigheid van Paus Joannes-Paulus II werd de « heldhaftigheid van de deugden » afgekondigd van de grote Franse monnik-missionaris die op 1 december 1916 in Tamanrasset vermoord werd.

Omdat pater de Foucauld niet beschouwd wordt als martelaar, kan hij alleen maar zaligverklaard worden als er een mirakel erkend wordt dat op zijn voorpraak verkregen is.

De postulator van de zaak, Mgr. Bouvier, gaf op 19 september 11. in Parijs een conferentie over "Charles de Foucauld" (sic). Hij zei o.m. het volgende: « Op dit ogenblik spitst het onderzoek zich toe op een mirakel dat hem wordt toegeschreven. Laten we hopen dat dit bevredigend afloopt, beter dan de vorige keer. Sommigen stellen mij de vraag: Is het echt nuttig dat hij wordt zaligverklaard? Ja, zonder enige twijfel. **We moeten inderdaad de weg naar de mens en de dialoog met de mens terugvinden.** Charles de Foucauld heeft de weg getoond... Bij de Congregatie voor de zaak van de heiligen heeft men onderstreept dat deze dienaar Gods een "universele kleine broeder" is willen worden. Het is daarom dat hij zal worden zaligverklaard. »

Na zo lang genegeerd geweest te zijn, omdat hij een vurig ijveraar was voor de bekering van de inheemse bevolking van Noord-Afrika tot het rooms-katholiek geloof, vindt de kluizenaar van Tamanrasset nu blijkbaar genade in de ogen van de conciliaire Kerk... **op voorwaarde dat hij "gerecycleerd" wordt tot een voorloper van de cultus van de mens!**

Eenzelfde teneur was al merkbaar in de brief die Paus Joannes-Paulus II in juni 2001 schreef aan Mgr. Blondel, bisschop van Viviers, ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van de priesterwijding van Charles de Foucauld (9 juni 1901):

« Om de Evangelieën te vertalen leerde broeder

Charles de taal van de Toearegs aan en stelde hij een woordenboek en een grammatica samen. Roept hij hen die zich inspireren op zijn charisma niet op **om in dialoog te treden met de culturen van de mensen van vandaag, en de weg te volgen van de ontmoeting met de andere religieuze tradities, in het bijzonder met de islam?** »

Neen, Heilige Vader, het beeld dat u ophangt van broeder Charles van Jezus strookt niet met de historische

« **Bedenk dat je moet sterven als martelaar, beroofd van alles, uitgestrekt op de grond, naakt, nauwelijks nog herkenbaar, overdekt met bloed en verwondingen, brutaal en pijnlijk vermoord... En verlang ernaar dat dit vandaag nog gebeurt...** »

waarheid! Eén enkel feit volstaat om het tegendeel te bewijzen. Toen pater de Foucauld vernam dat een zekere Moessa pogingen aan het ondernemen was om het Toearegvolk in het gebergte van Hoggar te islamiseren, met een koranschool en de bouw van een moskee, werd hij er doodziek van. Een jaar later bleek de onderneming op een totale mislukking uitgelopen te zijn, en de monnik-missionaris schreef vol geestdrift:

« *De goede God heeft de pogingen van Moessa om de Hoggar in te richten als een vurig islamitisch koninkrijk doen uitdraaien op een weldaad voor de zielen. Zijn inspanningen zijn volkomen en jammerlijk mislukt. Ze zijn niet alleen mislukt, maar hebben ook het tegenovergestelde effect gehad: hij had een kadi benoemd aan wie hij aanzienlijke sommen toevertrouwde om de moskee en de koranschool te bouwen en om in heel de Hoggar religieuze tienden te heffen. Deze kadi heeft zich op drie maanden tijd bij iedereen hatelijk gemaakt, al het geld opgebruikt en niets gebouwd! De tiendenheffing heeft alle mensen mistevreden gemaakt, zodat nu nog alleen de herinnering overblijft aan een onaangenaam avontuur en de afkeer voor de kadi's en de tienden. Laten we bidden en boete doen* » (René Bazin, *Charles de Foucauld*, uitg. 1959, p. 305).

De heidense Toearegs hadden zich niet vergist: ze maakten een duidelijk onderscheid tussen de gezant van de goede God en de gezant van Mohammed!

Waarom is de grote figuur die pater Charles de

Foucauld is al 86 jaar het voorwerp van miskenning en werd elk initiatief om hem zalig te doen verklaren in de kiem gesmoord?

Er is maar één antwoord mogelijk: omdat hij niet in de smaak valt van de moderne kerkleiders. Pater de Foucauld was een principieel verdediger van een goedbegrepen **kolonisering** en van een onverbloemde katholieke **missionering** van Noord-Afrika. « *Het geestelijke en het politieke gaan hand in hand* », schrijft hij ergens. En in een brief uit 1905 lezen we: « *Het christendom zal bij de moslims pas doordringen als eerst onze opvoeding en onze studies bij hen doorgedrongen zijn, zodat zij in staat zijn om een onderscheid te maken tussen de leegte van hun eigen geloof en de stevigheid van het onze. Het werk dat moet gedaan worden is het lang vooraf voorbereiden van deze toekomst, zich doen waarden en liefhebben door de inlandse bevolking, hun vertrouwen winnen, hun vriend worden, hen onze moraal doen kennen, hen vertrouwd maken met onszelf en met het christendom.* »

De kolonisering zoals hij ze zag bestaat uit drie stadia: eerst *pacificatie*, met de hulp van het leger; daarna het rechtstreekse *bestuur* over de plaatselijke bevolking; tenslotte een begrijpende *administratie*, die langzaam

maar zeker beschavend inwerkt op het dagelijks leven. Dat alles staat ten dienste van het eigenlijke doel: de mensen redden van de islam en hen brengen tot de Kerk van Christus.

Deze « doctrine van de christenheid » werd al in de tijd waarin Charles de Foucauld leefde niet meer aanvaard: de pausen Benedictus XV en Pius XI waren aanhangers van de dekolonisering en tegenstanders van de kruistochtgedachte. En uiteraard is de bekeringsijver die de grote monnik-missionaris aan de dag legde volkomen tegengesteld aan de oecumenische politiek die sinds het jongste Concilie doorgebroken is.

« Pater de Foucauld heeft zichzelf gemaakt tot het werktuig van Jezus Christus alléén. Dat heeft hem ertoe gebracht op een integrale, volmaakte manier het werktuig van de katholieke Kerk te worden, met als doel de redding van de arme zielen van de volkeren die het meest aan hun lot werden overgelaten. Omdat hij op een integrale wijze katholiek was, kwam hij op voor een kolonisering die resoluut Frans en katholiek was! Maar dat is iets wat niemand wil... » (abbé Georges de Nantes, 1997).

naar broeder Bruno Bonnet-Eymard

MOEDER TERESA : HAAST EN SPOED...

Maar momenteel gaat de aandacht van Paus Joannes-Paulus II niet uit naar de zaligverklaring van pater de Foucauld, maar naar die van **Moeder Teresa**. « Waarnemers gaan ervan uit dat de zaligverklaring op zijn laatst komend voorjaar plaatsvindt. Daarmee zou het zaligverklaringsproces van Moeder Teresa een snelheidsrecord vestigen. Gewoonlijk duurt het vijf jaar na de dood van een kandidaat-zalige voordat zelfs maar het proces kan worden gestart » (*Katholiek Nieuwsblad*, 18 okt. 2002, p. 8). Moeder Teresa overleed in 1997.

Waarom die haast? **Omdat Moeder Teresa de oecumene pratkeerde**. Zij ging knielen vóór de beelden van Boeddha en aarzelde niet om tot haar congregatie meisjes van andere godsdiensten toe te laten, in tegenstelling tot alle religieuze communiteiten die tot op vandaag in de katholieke Kerk gesicht werden!

Haast en spoed is evenwel zelden goed. « In India is

beroering ontstaan na berichten dat het Vaticaan op het punt zou staan een wonder op voorspraak van Moeder Teresa te erkennen. Verschillende Indiase medici hebben verklaard dat het vermeende wonder medisch kan verklaard worden » (*ibid.*).

In de herfst van 1998 genas de Indiase Monika Besra van kanker. Zij verklaarde dat dit gebeurde toen zij in de kapel van het ziekenhuis van Balurghat in West-Bengalen getroffen werd door een lichtstraal die uitging van een afbeelding van Moeder Teresa. Verschillende artsen aanvaarden deze versie echter niet. Ze hielden staande dat de vrouw van haar tumor genezen is dank zij zeer zware medicatie en een langdurige behandeling in de kliniek. De erkenning van het wonder door het Vaticaan was bijna rond, maar door de opschudding rond de zaak werd besloten de medische gegevens van Monika Besra opnieuw te laten onderzoeken...

GEEN SCHISMA, GEEN KETTERIJ !

Op het internet werd zopas een totaal vernieuwde Franstalige website van de Katholieke Contra-reformatie geopend. Zij laat toe « om een doctrine van katholieke renaissance en nationale heropstanding in al haar aspecten te ontdekken », zoals de initiatiefnemers het formuleren.

Bovenaan prijkt het motto *NI SCHISME NI HÉRÉSIE*: geen schisma, geen ketterij. Kernachtiger kan de doctrine van de KCR niet geformuleerd worden. Wij ver-

werpen de ketterijen van Vaticanum II, maar weigeren ons af te scheiden van de Kerk; wij blijven **in** de Kerk, maar keren ons tegen de ketters die haar sinds het Concilie in hun greep hebben. Onze strijd speelt zich daarom af « in het hart van de Kerk ».

Op de startpagina van de website kan men verschillende interessante items aanklikken: *QUI EST L'ABBÉ DE NANTES? – LES 150 POINTS – ARCHIVES* enz. Onder *SOMMAIRE DU DERNIER*

NUMÉRO vindt men de korte inhoud terug van alle artikels die in het laatste nummer van de CRC verschenen zijn: geen bladzijdenlange teksten dus, maar bondige samenvattingen die de hoofdzaken weergeven. Alles is verlevendigd met fotomateriaal.

Ook onze Nederlandstalige nummers staan op deze website. Daarvoor moet men *SITE ANGLAIS* aanklikken, en vervolgens *DUTCH EDITIONS*.

www.crc-resurrection.org

EEN NIEUWE TITEL !

Naar het voorbeeld van de Franse publicatie is de titel van ons tijdschrift veranderd van « Verrijzenis » in « Hij is verreezen! »

Waarom? « *In hoofdzaak omdat het woord "Verrijzenis" een abstract begrip is, terwijl de nieuwe titel het historisch feit uitdrukt waarop ons geloof gegrondvest is* », legt broeder Bruno Bonnet-Eymard uit. « *Maar ook omdat er terug gesproken wordt over de H. Lijkwade en over Joannes-Paulus I.* »

Het Franse tijdschrift « Il est

ressuscité! » verschijnt maandelijks; elk nummer telt ongeveer 36 bladzijden. Onze tweemaandelijksse Nederlandstalige publicatie is veel bescheidener, maar wat het opzet betreft legt zij de lat hoog: zij wil uit het enorme aanbod van het origineel de essentie puren, in de vorm van volledige artikels, uittreksels, résumés, ... om de lezer de polsslag te doen voelen van een werkelijk unieke école de pensée, de door abbé Georges de Nantes gestichte Katholieke Contrareformatie.

Lezers die de taal van Molière voldoende machtig zijn, verwijzen wij graag naar de uitvoerige *Catalogue* die door het Maison Saint-Joseph uitgegeven werd en die een volledig overzicht biedt van alles wat door de CRC in de loop van meer dan veertig jaar gepubliceerd werd (met inbegrip van audio- en videocassettes over alle mogelijke onderwerpen).

Te bestellen bij de verantwoordelijke uitgever, Fr. Geerts. Enkel portkosten.

DE STRIJD VOOR DE WAARHEID

DE H. LIJKWADE VAN TURIJN : TÓCH UIT DE EERSTE EEUW !

HET HEILIG AANSCHIJN VAN JEZUS

Het gelaat van « een gekruisigde, die geseld werd, wiens rechterzijde doorboord werd en die gekroond werd met doornen » (Yves Delage, 21 april 1902).

LINKS : zoals alle christelijke generaties het eeuwenlang beschouwd, vereerd en aanbeden hebben: de trekken van een vorstelijk Gelaat, overdekt met verwondingen waaruit zijn Kostbaar Bloed gevloeid is.

RECHTS : zoals het geopenbaard werd toen op het einde van de 19de eeuw van de afdruk op de H. Lijkwade een fotografisch negatief gemaakt werd: een positief portret van Christus was het resultaat, van een ontzagwekkende schoonheid, waarop zijn trekken in alle duidelijkheid te zien zijn.

De voorbije zomer werden in Turijn restauratiewerkzaamheden uitgevoerd aan de H. Lijkwade, met toestemming van de Paus. « De restauratie was noodzakelijk geworden omdat zich onder stoplappen uit het jaar 1534 vuil gevormd had dat de lijkwade [sic] dreigde te beschadigen », weet het *Katholiek Nieuwsblad* (27 sept. 2002). « Gelijktijdig met de verwijdering van de stoplappen en het vuil werd ook het textiel vervangen dat sinds de 16de eeuw als steun aan de achterkant van de wade diende. [...] De restauratie vond in opdracht van de bewaker van het doek, kardinaal Severino Poletti, in het diepste geheim plaats » (*ibid.*).

« **In het diepste geheim** »... Waarom zoveel geheimzinnigheid rond herstellingswerk aan een « lijkwade » die door het Vaticaan al lang niet meer als een kostbare relikwie beschouwd wordt? Omdat men bang is dat de eeuwenoude devotie voor de Heilige Lijkwade van

Christus opnieuw de kop zou opsteken? Omdat men bang is voor de resultaten van ernstig wetenschappelijk onderzoek?

De restauratie werd uitgevoerd door een experte in antiek textiel. **Zij liet doorschemeren dat de Lijkwade kan gedateerd worden als een weefsel uit de eerste eeuw.** De resultaten van de fameuze koolstof 14-datering die in 1988 plaatsvond, stelt zij in vraag, evenals de besluiten die sommige onderzoekers trekken uit de studie van de stuifmeelkorrels.

De experte behoort niet tot de Rooms-katholieke Kerk: zij is lutheraans, en staat afwijzend tegenover reliquieën. Niemand zal haar dus verdenken van speciale banden met de Katholieke Contrareformatie!

Abbé Georges de Nantes en broeder Bruno Bonnet-Eymard hebben 14 jaar geleden met overvloedig bewijsmateriaal aangetoond dat de resultaten van de datering

die toen gebeurd was vervalst waren. Het onderzoeksteam van de universiteit van Oxford had vanaf het begin de bedoeling om de H. Lijkwade, waarvoor de devotie een zeer hoge vlucht begon te nemen, voor eens en altijd in diskrediet te brengen. « 1260-1390! » schreef Dr. Tite triomfantelijk op het bord in de zaal waar hij op 14 oktober 1988 zijn persconferentie gaf. En daarmee

leek Jezus voor de tweede keer begraven te zijn...

Maar de waarheid kan men niet voorgoed begraven! Ongetwijfeld zal de restauratie die nu uitgevoerd werd tot nieuw onderzoek leiden. Wordt zeker vervolgd!

LEES OOK: « *Wetenschappelijk eerherstel voor de Lijkwade van Turijn* », in KCR, 17de jaargang nrs. 4, 5 en 6 (juli t.e.m. dec. 1989).

DE BANKIER VAN HET VATICAN : GEEN ZELFMOORD MAAR MOORD

Roberto Calvi was in de jaren zeventig de topman van de *Banco Ambrosiano*, die door zijn toedoen in de greep van de maffia terechtkwam en zich ging bezighouden met allerlei kwalijke zaken zoals het witwassen van drugsgeld. Kort na de dood van Paus Joannes-Paulus I (1978) ging de bank failliet en liet een schuldenberg van meer dan 700 miljoen dollar na. Dat leidde tot een enorm schandaal waarbij ook het Vaticaan betrokken raakte, want de *Ambrosiano* was verstrengeld met het *Istituto per le Opere Religiose*: de Bank van het Vaticaan! De "directeur" van de I.O.R., Mgr. Paul Marcinkus, was trouwens nauw bevriend met Roberto Calvi, die er de bijnaam « de bankier van God » aan overhield.

Calvi sloeg op de vlucht en verdween uit Italië. Op 17 juni 1982 vond men zijn lichaam terug in Londen, hangend in een strop aan de Blackfriars Bridge. Officiële doodsoorzaak: « Zelfmoord. »

De weduwe van Calvi verkreeg echter na lang aandringen dat de zaak heropend werd. Het lijk van de bankier werd opgegraven in 1998 voor een nieuwe autopsie. Een ploeg specialisten van het *Rechtsmedizinschen Institut* van Münster onder leiding van Dr. Bernd Brinkmann werd met het onderzoek belast. De resultaten werden overgemaakt aan het Italiaanse gerecht.

Pas onlangs, op 24 oktober 2002, maakte een pers-rechter van het Tribunaal van Rome uiteindelijk bekend dat Roberto Calvi geen zelfmoord pleegde **maar vermoord werd**. De halswervels vertoonden niet de verwondingen die normaal bij ophanging voorkomen. Bovendien vond men op de vingers en nagels geen enkel spoor van de verroeste brugleuning van de Blackfriars Bridge waarover Calvi bij zijn zagezegde zelfmoord had moeten kruipen, noch van de bakstenen waarmee zijn zakken gevuld waren. Alles was blijkbaar geënceneerd om een moord op zelfmoord te doen lijken.

Deze informatie verscheen in enkele media en op enkele internetsites als een *fait divers*. Het is ook niet duidelijk waarom het vier jaar duurde vooraleer de resultaten van de autopsie uit 1998 bekendgemaakt werden. Waarom die geheimzinnigheid? Omdat dit potje beter gedekt blijft? Omdat « men » vreest dat een mogelijke zoektocht naar de **moordenaars** van Calvi vroeg of laat zal leiden naar de **moordenaars** van Paus Luciani, de « rechtschapen, heilige en onomkoopbare paus die op een warme augustusdag in 1978 op het pad van de N. V. Vaticaan werd geplaatst » (D. Yallop, *In de Naam van God*, p. 205)?

LEES OOK: « *De moord op de Goede Herder* », in Verrijzenis nr. 3, mei-juni 2001 (themanummer).

DE HEILIGVERKLARING VAN JUAN DIEGO : DE TERUGKEER VAN SATAN

Tijdens zijn 97ste apostolische reis die hem naar de beide Amerika's bracht, verklaarde Paus Joannes-Paulus II de eerste indiaan in de geschiedenis van de Kerk heilig: Juan Diego, de ziener van de Tepeyac, aan wie Onze-Lieve-Vrouw verschenen was in 1531 en op wiens *ayate* (voorschot) Zij haar wonderbare Beeltenis achtergelaten had.

« Het werd een feest van solidariteit met de indianen », schrijft het *Katholiek Nieuwsblad* (9 aug. 2002, p. 4). Het werd in Guadalupe inderdaad al vlug duidelijk dat de heiligverklaring slechts een *aanleiding* was om de aloude indiaanse cultuur te verheerlijken: Juan Diego en de H. Maagd verdwenen geruisloos van het voorplan om plaats te maken voor de **Azteken**. « Traditioneel uitgedoste indianen met verentooi luisterden de plechtigheid op, blazend op mosselschelpen, trommelend, enorme rookbekers dragend, en met traditionele dansen voor het hoofdaltaar » (*ibid.*, p. 5).

In zijn homelie legde de Paus uit wat voor hem de kern uitmaakt van « de gebeurtenis » van Guadalupe: « De boodschap van Christus doorheen zijn moeder herneemt **de centrale elementen van de inheemse**

cultuur, zuivert ze uit en geeft ze de definitieve zin van het heil [?] ». Joannes-Paulus II neemt met andere woorden de theorie van het **syncretisme** over, dat zweert bij een geleidelijke overgang van het precolombiaanse heidendom naar het "geïmporteerde" christendom en een versmelting van beide. Broeder Bruno Bonnet-Eymard daarentegen heeft in zijn wetenschappelijke studie uit 1980 overtuigend bewezen dat er een duidelijke **breuk** was tussen de gruwelen van de cultus van de Slang en de tedere devotie tot de *Guadalupe*. De H. Maagd heeft met haar miraculeuze Beeltenis voorgoed een einde gemaakt aan de cultus van bloed en dood, en een heel volk hoop en leven gegeven.

De H. Juan Diego had het heidendom voorgoed afgezworen en was een kind van Maria geworden. Elke poging om die radicale breuk te verdoezelen is een miskenning van de historische waarheid en een kaakslag voor Haar « die de kop van de Slang zal verpletteren »!

LEES OOK: « *Onze-Lieve-Vrouw van Guadalupe. Het wonder van de Tepeyac* », in Verrijzenis nr. 11, sept.-okt. 2002 (themanummer).

DE ONTMASKERING VAN DE ANTICHRIST

DOOR VLADIMIR SOLOVJEV

De grote Russische denker Vladimir Solovjev (1853-1900) was méér dan een wijsgeer in de klassieke betekenis van het woord: hij was een echte profeet. Hij was ervan overtuigd dat de Voorzienigheid een bijzondere zending had weggelegd voor zijn vaderland: de vestiging van het Rijk Gods op aarde, voorafbeelding van het Rijk der Hemelen, door de bekering van Rusland tot het katholicisme.

« Solovjev was zeer groot van gestalte en mager. Zijn vrienden noemden hem een "levende relikwie". Hij had het hoofd van een profeet uit het Oude Testament, prachtige ogen en een blik die voortdurend op iets ver weg leek gericht te zijn. Hij had de gave van de helderziendheid en "zag" vaak iets dat zich ver van hem afspeelde. De mensen kwamen hem om raad vragen: met gesloten ogen, in gebed, gaf hij hen antwoord. Zijn zware haarlokken die tot op zijn schouders vielen deden hem gelijken op een icoon. De kinderen zeiden: "Het is God de Vader." »

« Zijn vrolijkheid werkte aanstekelijk en zijn goedheid was grenzeloos. Dikwijls kon hij zijn verblijfplaats niet verlaten omdat hij al zijn kleren aan de armen uitgedeeld had. Hij was een echte pelgrim, zonder vaste woning en zonder materiële zorgen » (Paul Evdokimov, *Christus in het Russische gedachtegoed*, Parijs, 1970, p. 105).

Solovjev beleed een **mystiek nationalisme**. Hij was er rotsvast van overtuigd dat God in zijn heilsplan aan Rusland een bijzondere rol heeft toegekend. Het land zal die eigen roeping vervullen wanneer zijn leider, de tsaar, zichzelf tot « **zoon van de Kerk** » zal bekennen, hoofd van een politiek lichaam dat zelf door de genade gevoed wordt en dat deel uitmaakt van het mystiek Lichaam van Christus. Dan slechts zal de *Russische Idee* verwezenlijkt worden:

« Het diep gelovig en koningsgezind karakter van het Russische volk, enkele profetische gebeurtenissen uit zijn verleden, de reusachtige afmetingen en de samenhang van het Russische rijk, de verborgen kracht van de nationale geest die in tegenstelling staat tot de armoede en leegte van zijn huidig bestaan, dit alles lijkt erop te wijzen **dat de historische lotsbestemming van Rusland erin bestaat aan de universele Kerk de politieke macht te schenken die ze nodig heeft om Europa en de wereld te doen heropleven** » (*Rusland en de Universele Kerk*, p. 147).

Zo zal de **Theocratie** gevestigd worden, het Rijk Gods op aarde, waarin de tegenstellingen tussen Oost en West, Kerk en Staat, individu en gemeenschap voorgoed opgeheven zijn.

Helaas bleef de theocratische politiek van Solovjev, evenals zijn oecumenische projecten met Mgr. Strossmayer en kanunnik Racki uit Zagreb, dode letter. Na *De Russische idee* gelezen te hebben verklaarde Paus Leo XIII: « *Het is een mooie idee maar behoudens een wonder is ze niet te verwezenlijken.* » Vooral niet omdat deze liberale paus een totaal andere politiek nastreefde!

Onbegrepen door Rome en de jezuiten die aanvankelijk belangstelling hadden betoond voor zijn werken, keerde Solovjev terug naar Rusland. Zijn eigen geloofsgenoten spaarden hun felle kritiek niet. Zijn biechtvader weigerde hem in 1891 zelfs de absolutie en zei hem: « Ga maar bij je katholieke pastoors biechten! »

Solovjev leed veel onder deze tegenspraak en engteestigheid maar gaf zijn vi-

sie op de Kerk en de Christenheid van de toekomst niet op. « Door de tegenstand die hij ondervond, kreeg hij een beter begrip van het Kwaad dat in de wereld werkzaam is en dat geweldige obstakels opwerpt tegen de Theocratie » (abbé G. de Nantes, CRC nr. 132, p. 12). Heel zijn leven lang was Solovjev bezig met de gedachte aan die krachten van het Kwaad die tegenover het Goede, God en Christus staan: « Tijdens mijn jeugd, toen de godsdienstige bezieling er mij toe aanzette om monnik te worden, begon ik mezelf te kastijden met het oog op de mogelijk nakende komst van de Antichrist en verlangde ik naar het martelaarschap voor het Geloof » (aangehaald door zijn neef in diens *Leven van Solovjev*, p. 48).

Als we Mgr. Rupp mogen geloven (*De kerkelijke boodschap van Solovjev*, p. 350), heeft Solovjev ooit de fysieke tegenwoordigheid van de duivel persoonlijk ervaren. **Hij wist dat de goddelijke Sophia en haar gezworen vijand, de vervloekte Slang, in een beslissende strijd verwikkeld waren.** Hij wierp alle krachten van zijn groot genie in de strijd, en met zijn arends blik was hij ertoe bekwaam de voortekenen van de komst van de Antichrist te onderscheiden.

SOLOVJEV EN DE « UNA SANCTA » : EEN STEILE OPGANG NAAR DE WAARHEID

In een toespraak ter ere van zijn leermeester Dostojevski, op 19 februari 1883, verkondigde Solovjev dat hij vurig verlangde naar de verzoening van de beide Kerken, de katholieke en de orthodoxe, die volgens hem nooit van elkaar gescheiden hadden mogen worden en waarvan het centrum in... **Rome** lag.

Hetzelfde jaar schreef hij aan zijn vriend Aksakov: « We moeten het katholicisme verdedigen tegen valse aanklachten. *Als ik opkom voor de verzoening met het katholicisme, dan ga ik ervan uit dat het katholicisme in principe geen dwaalleeër is, want men kan zich niet verzoenen met de dwaling.* » Toen men hem daarop ging beschuldigen van “papisme”, antwoordde Solovjev met een prach-

tige en al echt katholieke geloofsbelijdenis: « ***Ik geloof in Rome, ik kniel voor haar neer, ik houd van haar met heel mijn hart, en met alle krachten van mijn ziel verlang ik dat zij in ere wordt hersteld voor de eenheid en de heelheid van de universele Kerk. Ik mag vervloekt zijn als een moedermoordenaar als ik ooit een woord van veroordeling uitspreek tegen de Heilige Kerk van Rome.*** »

En in zijn hoofdwerk *Rusland en de Universele Kerk* schreef hij: « Momenteel bestaat er geen eenheid van geloof, omdat de gelovigen niet unaniem zijn inzake godsdienst. De eenheid van geloof moet daarom gelegen zijn in het wettig gezag van één enkele leider, die de waarborg heeft van goddelijke bijstand en het vertrouwen geniet van alle gelovigen.

Dat is de STEENROTS waarop Christus zijn Kerk gegrondvest heeft. »

Waarom in Rome en niet in Jeruzalem, of in Constantinopel, of in Moskou? Omdat Rome in historisch opzicht de verpersoonlijking is van de orde, de beschaving, het aardse Rijk, waardoor de Kerk het gemakkelijkst het universele geestelijke Rijk kon worden dat Christus wilde. « *De universele monarchie moest blijven bestaan; het centrum van de eenheid mocht niet verplaatst worden. Maar het centrale gezag zelf moest innerlijk hernieuwd worden: in plaats van een Rijk van de Kracht, een Kerk van de Liefde...* »

« *Jezus heeft de wereldwijde monarchie van Rome bevestigd en vereeuwigd, en haar de ware theocratische basis gegeven.* »

« ER GAAT IEMAND KOMEN... »

De hongersnood van 1891 die in verschillende Russische provincies talrijke slachtoffers maakte, de opkomende dreiging van het gele gevaar – het vernietigend *panmongolisme* van Japanners én Chinezen – de toenemende verwarring van de geesten in de Russische samenleving op het einde van de negentiende eeuw: dat leken voor Solovjev de voorbodes van de komst van de Antichrist te zijn. Van dag tot dag ongeruster schreef hij in 1897 naar zijn vriend Weliezko: « ***De chaos is heer en meester en we kunnen niet meer vredig slapen: er is iets op komst, er gaat iemand komen...*** »

En hij vervolgde: « *Je zal wel doorhebben dat die “Iemand” voor mij de Antichrist zelf is. Ik voel het einde van de wereld naderen, maar ik kan dat gevoel moeilijk omschrijven. Het is als een reiziger die op weg naar de zee de zeelucht ruikt vooraleer hij de golven ziet.* »

In 1900, twee maanden voor zijn dood, vertrouwde hij dezelfde Weliezko toe: « Ik voel de tijd aanbreken dat de christenen in catacomben zullen moeten samenkomen om te bidden [wat een profetie, zeventien jaar vóór de bolsjevistische Revolutie!]. Overal zal het geloof in het nauw gedreven worden, misschien minder brutaal dan in de tijd van Nero, maar verfijnder en wreder: ***door leugens, bedrog, vervalsingen.*** »

HOE WEERSTAAN AAN DE ANTICHRIST ?

In 1896 schreef hij naar zijn Franse vriend Eugène Tavernier een brief die een programma bevatte dat abbé de Nantes in drie punten samenvat:

1. De christelijke leer volmaakt op punt stellen, opdat het Evangelie in de apocalyptische tijden zó helder verkondigd zou worden dat elke natie en iedere

persoon bij machte zou zijn om met volle kennis zijn kamp te kiezen... hopelijk dat van Christus-Koning! Solovjev zelf zette zich koortsachtig in voor deze ultieme verheldering van de goddelijke Wijsheid, wat zijn neerslag zou vinden in *De rechtvaardiging van het goede* (1897). Het goede, het ware en het schone rechtvaardigen betekent zoveel als de goddelijke energie van de Heilige Geest in werking stellen door de liefde en de zelfverloochening van de heiligen.

2. Tijdens de voorspelde vervolgingen en geloofsafval niet langer « de macht en de grootheid van de theocratie als rechtstreeks en onmiddellijk doel van de christelijke politiek nastreven ». Daarentegen « ***ijveren voor de morele en godsdienstige samenhang van de echte gelovigen rond de Paus van Rome, waarbij het uiteindelijk criterium de verknochtheid aan de waarheid is*** », een waarheid die verdeeldheid schept, die de uitverkorenen van de afvalligen scheidt en afkeer opwekt voor het verbond van deze laatsten rond de Antichrist.

3. Tenslotte, ***de Tegenstander bestrijden met de wapens van het licht***, in de zekerheid dat de uiteindelijke zegepraal weggelegd is voor de trouw gebleven christenen, na een korte en hevige strijd die gedurende een bepaalde tijd de Hel een wereldomvattende schijnoverwinning zal bezorgen. Uit deze apocalyptische strijd zullen de martelaren en degenen « die tot het bittere einde zullen volharden » als de echte overwinnaars tevoorschijn komen.

DRIE DIALOGEN

Solovjev wou in 1899 de omstandigheden van deze strijd van het einde der tijden uiteenzetten in *Drie dialogen*, een werk dat voor hem een soort van wijsgerig en geestelijk testament was. Tegelijk zag hij het ook als een *retractatio* waarin hij de thema's die hem het

nauwst aan het hart lagen wou hernemen om ze opnieuw uiteen te zetten en zo nodig te verbeteren.

De grote denker snijdt in dit werk de meest fundamentele vragen aan op het gebied van de moraal en het geloof: het einde van de geschiedenis, de keuze tussen Christus en de Antichrist, het probleem van het Kwaad. Het gekozen literaire genre is dat van het *filosofisch gesprek*, waarvoor de *Dialogen* van Plato model stonden. Dit genre is veel toegankelijker en aantrekkelijker dan het puur theoretisch tractaat, wat de inhoud toegankelijker maakt voor een groot publiek.

In zijn voorwoord vertelt Solovjev een grappige en verrassende gelijkenis over het opduiken van een nieuwe godsdienst. Het gaat om gelovigen, de zgn. "holte-aanbidders", die een holte aanbidden die ze in de muur van hun huis geboord hebben. Het is dus de eenvoudigst mogelijke godsdienst, die uiteraard verkeerd maar toch eerlijk is omdat men niemand iets probeert wijs te maken: men aanbidt een holte in de muur van zijn eigen huis. Maar er komt verandering: de godsdienst behoudt zijn eenvoud maar verliest zijn eerlijkheid omdat men de holte als een "nieuw Evangelie" gaat omschrijven.

« Sommige holte-aanbidders die wat "verstandiger" zijn noemen zichzelf geen "holte-aanbidders" meer maar christenen, en ze beweren dat wat zij verkondigen het Evangelie is, terwijl het in werkelijkheid **een christendom zonder Christus is en een Evangelie zonder verrijzenis** [...]. Kortom, hun verkondiging is even leeg als het gat in de muur van hun huis » (p. 29).

DE « LEEGTEPREDIKERS »

Wat Solovjev het meest verontwaardigt, is dat die zelfverklaarde apostelen de leegte, de "holte" van hun gedachtengoed onder een « vervalste christelijke vlag » aan de man brengen en zo de "kleinen", de eenvoudige mensen die een kinderlijk geloof in Christus' Evangelie hebben, verlokken en misleiden:

« Als er mensen zijn die denken en fluisteren dat Christus *verouderd* en *voorbijgestreefd* is, of zelfs dat hij helemaal niet bestaan heeft en een door de apostel Paulus verzonnen *mythe* is, en als die mensen zich hardnekkig als echte christenen blijven voorstellen en hun verkondiging van de leegte door kronkelige woorden blijven verdoezelen, dan moeten de onverschilligheid en het minachtend medelijden met hen als sneeuw voor de zon verdwijnen. **Vermits de zedelijke atmosfeer aangetast wordt door systematische leugens, eist het publiek geweten luidkeels dat het kwade bij zijn echte naam genoemd zou worden.** Het gaat hier niet meer om het weerleggen van een pseudo-godsdienst maar om het ontmaskeren van een grootschalig bedrog » (p. 30).

Deze "leegtepredikers" beroepen zich op Christus, maar de ware Christus is hen volkomen vreemd. Hij dient hen tot niets en vormt zelfs een struikelblok.

« Als de menselijke zwakheid deze mensen ertoe drijft hun overtuiging niet alleen op hun eigen "rede" maar ook op één of ander historisch persoon te steunen, waarom zoeken ze dan niemand anders? Boeddha bij voorbeeld, die precies verkondigd heeft wat zij nodig hebben: geen weerstand bieden aan het kwaad, de afwezigheid van hartstocht en bedrijvigheid, de matigheid, enz. Zelfs zonder martelaarschap is hij erin geslaagd zijn godsdienst populair te maken. De heilige boeken van de boeddhisten kondigen inderdaad de *leegte* aan en om ze in overeenstemming te brengen met de nieuwe leer zou het volstaan van enkele onbelangrijke vereenvoudigingen door te voeren. **De Heilige Schrift van joden en christenen daarentegen is doordrongen van een positieve geestelijke inhoud die de oude en de nieuwe leegte ontkent** » (p. 32).

Zonder zijn tegenstander te noemen maakt Solovjev duidelijk met wie hij de strijd aanbindt: met **Tolstoj**, de profeet van de geweldloosheid en van het ondergaan van het kwaad, en misschien wel de gevaarlijkste voorloper van de Antichrist.

HET VALSE EVANGELIE VAN TOLSTOJ

DE RUSSISCHE LUTHER

Voor zijn tijdgenoot Solovjev was Ljev Nicolajevitsj Tolstoj, de schrijver van onder andere *Oorlog en Vrede*, *Anna Karenina* en *Opstanding*, **een bederver van de Russische ziel**. Hij vond Tolstoj gevaarlijker dan Marx en Nietzsche, omdat hij « een christendom zonder dogma en een krachteloze, gevoelerige, schijnbaar deugdzame maar [...] in feite verdorven moraal » (CRC nr. 184, p. 27) voorstond die alles herleidde tot één beginsel, de wet van de liefde, in naam waarvan hij zowat alles veroordeelde: de instellingen van zijn land, de oorlog onder om het even welke vorm, de wetenschappen en de kunsten.

« Tolstoj is het Russische voorbeeld bij uitstek van het bederf van de christelijke gedachte », schrijft pater Rouleau in de inleiding tot *Drie dialogen*, « de vervalser van gans de Russisch-orthodoxe traditie: **hij is het type van de Russische ketter**, die zowel de sterke als de

zwakke punten van zijn land met een onvergelykelijke kracht en rijkdom in zich verenigt. In zekere zin is Tolstoj de Russische Luther of Calvin! »

De grote Russische romanschrijver **Dostojevski** had al een afkeer gevoeld voor deze "ketter": « Hun ideeën, hun kijk op de dingen was volledig tegengesteld », vertelt de dochter van Dostojevski. « Mijn vader was een groot patriot, een respectvolle zoon van de Kerk, een Slaaf die toegewijd was aan zijn ras. Hij leefde als een Europeaan en beschouwde Europa als zijn tweede vaderland. Hij hield niet op met ieder die hem raad kwam vragen aan te sporen om de Europese cultuur te bestuderen, erover te lezen en ze te verwerven, omdat de meerderheid van mijn landgenoten daar niets van afweet.

« De houding van Tolstoj was helemaal anders. Hij hield even oprecht van Rusland als Dostojevski maar sprak er geen oordeel over uit. Integendeel, hij minachtte de Europese cultuur en beschouwde de onwe-

tendheid van de moezieks [kleine boeren – red.] als de opperste wijsheid. Hij bewonderde hun gebreken, deed mee met hun kinderachtige ongerijmdheden en hun naïeve droom van een primitief communisme. Deze apostel van het defaitisme raadde zijn leerlingen aan om de wapens neer te leggen als de vijand in aantocht was, om niet tegen het kwaad te vechten maar passief toe te kijken hoe het de wereld verovert en de strijd tegen het kwaad aan God over te laten. **Hij werkte mee aan de overwinning van de bolsjevieken terwijl hij naïef beweerde christelijke ideeën te verkondigen** » (*Het leven van Dostojevski volgens zijn dochter*, Parijs, 1926, p. 289).

Solovjev gaat verder dan zijn leermeester Dostojevski wanneer hij de profeet van de geweldloosheid als een voorloper van de Antichrist aanklaagt: « Met een ongeëvenaarde genialiteit », schrijft abbé de Nantes, « verschuift hij de aandacht van de luidruchtige aankondigers van de bolsjevieken, Marx en Nietzsche, naar een minder luidruchtige en totaal niet schrikwekkende figuur: Tolstoj, die des te gevaarlijker is omdat hij de zielen bederft door de verleiding van aanlokkelijke waanbeelden, die op de meest ontroerende waarheden van het christendom gelijken als twee engelen op elkaar kunnen lijken, “zodat indien mogelijk zelfs de uitverkorenen verleid zouden worden” » (CRC nr. 184, p. 27).

Maar laten we terugkeren naar de *Drie dialogen* waarin Solovjev Tolstoj ten tonele voert als een zogenaamd evangelische “Prins”, waarmee achtereenvolgens drie personages geconfronteerd worden: een generaal, een diplomaat en een geheimzinnige Mijnheer Z., niemand minder dan Solovjev zelf. Het gesprek draait rond het algemene thema: *Moet men weerstand bieden aan het kwaad?*

EEN “ROEMRIJK LEGER DAT VAN CHRISTUS HOUDT”

In de eerste dialoog antwoordt de generaal *bevestigend* op die vraag omdat hij gewonnen is voor het beginsel dat in de beschaafde landen het kwaad altijd **door de gewapende macht** bestreden wordt. Deze officier, voor wie Solovjev duidelijk een zwak heeft, vertegenwoordigt « de godsdienstig-zedelijke visie uit het verleden », legt de schrijver in het voorwoord uit.

De generaal beklaagt er zich over dat de traditionele benaming van het Russisch leger, “Roemrijk Leger dat van Christus houdt”, evenals het militair bedrijf in het algemeen steeds meer geminacht worden door de politici en door het slijk gehaald worden in schandelijke pacifistische campagnes. Daartegenover staat de Prins (Tolstoj), die het nieuwe Evangelie aankleeft: *men moet het kwade door het goede overwinnen; God vindt men niet in machtsvertoon maar in rechtvaardigheid; gij zult niet doden...* De generaal werpt op dat het recht een ondersteunende macht nodig heeft om op een doeltreffende wijze uitgeoefend te kunnen worden, al was het maar om onschuldige slachtoffers te verdedigen!

Om zijn woorden te staven vertelt hij dat hij ooit in één oogwenk niet minder dan duizend basji-boezoeks (Turkse huurlingen) heeft omgebracht omdat ze ongelukkige Armeniërs afgrijselijke wredeheden hadden doen

ondergaan. Hij heeft er geen wroeging over, integendeel: hij heeft de voldoening zijn plicht gedaan te hebben voor « *het geloof, de tsaar en het vaderland* ».

De Prins verwijt hem echter geen “evangelisch” gedrag vertoond te hebben. Als hij echt vervuld zou geweest zijn van de evangelische geest zou hij de woorden of gebaren gevonden hebben om het hart van zijn ongelukkige broeder te raken: die zou zo onder de indruk geweest zijn « *dat hij zijn fout onmiddellijk zou inzien en de weg van de dwaling zou verlaten* ».

Mijnheer Z. reageert tegen deze denkwijze: hij merkt op dat Christus, die toch zeker wel doordrongen was van de ware evangelische geest, die niet heeft aangewend om het verborgen goed in de zielen van Judas, Herodes, de hogepriesters en de slechte moordenaar naar boven te halen. Hij heeft hun misdaden vergeven maar heeft hun zielen niet bevrijd van de verschrikkelijke duisternis waarin ze zich wentelden. Waarom? Waarom heeft Hij zijn evangelische geest wel op de goede moordenaar doen inwerken en niet op de anderen? Omdat Hij het niet kon of niet wilde. « *Volgens u zou Jezus dus niet voldoende doordrongen geweest zijn van de ware geest van Christus...* » (p. 77).

De Prins weet niet wat antwoorden...

DE VREDES-EN VOORUITGANGSCULTUUR

De tweede dialoog geeft het woord aan de politicus en carrièrediplomaat, de vertegenwoordiger van « de cultuurvoortgang die het heden beheerst ». Hij beweert het kwade te overwinnen niet door gewapende macht, zoals in de barbaarse tijden, maar **door onder-richt, nl. de openbaring van de moderne ideologie en technieken aan de achtergebleven volkeren**. Hij is ervan overtuigd dat de materiële en culturele voortgang de ellende en onwetendheid, oorzaak van alle kwaad, zal terugdringen. Het is net of men één van onze huidige politici hoort spreken: « *Echte cultuur vereist de volledige verdwijning van elk conflict tussen mensen of naties onderling. De vredespolitiek is het kenmerk en de veruitwendiging van de voortgang van de beschaving* », enz. Als voorbeeld geeft de politicus de inspanningen van het Duitsland van Willem II om Turkije uit zijn achterlijkheid te bevrijden, o.m. door de aanleg van de spoorlijn Berlijn-Bagdad.

Mijnheer Z. mengt zich pas helemaal op het einde in het gesprek om de stelling van de politicus te ontkrachten. Hij voert aan dat de vredespolitiek de waarheid teveel verbloemt en er teveel van uitgaat dat de mensheid onbeperkt beter kan worden. Het is aangewezen om de waarheid onder ogen te zien en te stellen dat de mens zwak is en ten gronde nooit zal veranderen.

In feite is wat de politicus zegt veel te *aards* naar de smaak van Solovjev, omdat hij God en het Goede door de cultuur en de vrede vervangt.

Besluit: de gewapende macht tegen het kwaad is wel degelijk noodzakelijk, op korte termijn. Op middellange termijn zijn ook het onderricht en de ontwikkeling toe te juichen. Maar tegen het zedelijk kwaad, tegen een Tolstoj die het geweten ontwapent, tegen de Antichrist « achter wie zich de afgrond van het kwaad verbergt », volstaan deze twee middelen niet meer.

DE STRIJD VAN HET EINDE DER TIJDEN

De derde en laatste dialoog wordt meesterlijk beheerst door Mijnheer Z., het *alter ego* van Solovjev, « die borg staat voor de absolute godsdienst van de toekomst », zoals de schrijver het in het voorwoord beklemtoont. Wij zouden het eerder een *integrale* godsdienst noemen, omdat hij alle domeinen van de menselijke activiteit integreert en alle gebeurtenissen en zaken terug op hun juiste plaats zet met het oog op het Oordeel dat op het einde van de tijden zal plaatsvinden. Deze positieve bovennatuurlijke kijk op de wereldgeschiedenis rechtvaardigt en verzoent de soms tegengestelde standpunten van de politicus en de generaal: « *Het zwaard van de strijder en de pen van de diplomaat moeten beide benut worden in de mate dat ze daadwerkelijk aan het doel beantwoorden* » (p. 34).

De ware godsdienst openbaart ons dat de Antichrist op het einde der tijden zal verschijnen als laatste veruitwendiging van het kwaad in de geschiedenis, en dat hij na een kortstondige triomf definitief ten onder zal gaan. Solovjev gaat nu recht naar de kern van de zaak:

« MIJNHEER Z. – Het lijdt geen twijfel dat deze heerschappij van de Antichrist, die – zowel volgens het Oude als het Nieuwe Testament – het laatste bedrijf vormt van de tragedie die de geschiedenis is, niet gewoon het ongeloof zal zijn, of de ontkenning van het christendom, of het materialisme. Het zal gaan om een **godsdienstig bedrog**, waarbij de naam van Christus wederrechtelijk opgeëist zal worden door krachten die binnen de mensheid werkzaam zijn en die in werkelijkheid en in wezen vreemd zijn aan en vijandig staan tegenover Christus en zijn Geest » (p. 42).

Sommige Kerkvaders hadden dit lang vóór Solovjev al voorvoeld: de H. Joannes Damascenus, die de nadruk legt op de **schijnheiligheid** van de Antichrist (« Voorafgaand aan zijn heerschappij, of beter zijn tirannie, zal hij heiligheid voorwenden... »; de H. Hippolytus, die hem « **de bedrieger** » noemt; en de H. Cyrillus van Jeruzalem, volgens wie de Antichrist « voorzichtigheid, vrome vergevingsgezindheid en mensenzinnelijkheid zal voorwenden ».

De Antichrist zal zich verbergen achter de gelaats-trekken van Christus en van diens werk van universele verzoening een karikatuur maken. Om hem te ontmaskeren zal het vlijmscherpe, waarachtige Woord van God nodig zijn.

Mijnheer Z. benadrukt dan ook de meest indringende uitspraak uit het Evangelie: « **Denkt gij dat ik vrede op aarde ben komen brengen? Neen zeg ik u, maar wel verdeeldheid.** » Jezus heeft de waarheid gebracht en die zaait verdeeldheid, juist zoals het goede dat doet. Iemand vraagt hem daarop waarom Christus dan wel de Prins van de Vrede wordt genoemd.

« MIJNHEER Z. – Men kan die twee schijnbaar tegenstrijdige uitspraken slechts in overeenstemming brengen als men een onderscheid maakt tussen de goede of echte vrede, en de slechte of valse vrede. Dit

onderscheid wordt ons duidelijk gemaakt door Degene die ons de ware vrede en de goede vijandschap heeft gebracht. « **Mijn vrede laat ik u. Mijn vrede geef ik u. Ik geef haar niet zoals de wereld ze geeft.** » Er is dus de goede vrede van Christus die gestoeld is op de verdeeldheid die Hij op aarde is komen brengen: de verdeeldheid tussen goed en kwaad, tussen Waarheid en leugen. En er is een slechte vrede, de vrede van de wereld, gestoeld op uiterlijke vermenging of vereniging van wat innerlijk in tegenspraak is » (p. 145).

DE VERRIJZENIS ALS STRUIKELBLOK

Wat voor zin heeft het om, zoals de Prins, “het zedelijk volmaakte goed” na te streven of om, zoals de politicus, onafgebroken aan de vooruitgang van de mensheid te werken, als het uiteindelijk resultaat de dood van zowel barbaar als beschaafd mens is! En als, zoals Tolstoj beweerde, Christus en zijn leerlingen gestorven zijn terwijl ze “de eisen van het goede” tot het bittere einde naleefden, maar er daarna geen echte verrijzenis voor hen op volgde, dan is het Rijk Gods een dodenrijk.

Het enige verweer tegen de wanhoop is **de waarachtige verrijzenis**. De verrijzenis voor het eeuwig leven is sterker dan de dood en dan het sterfelijk leven. Het Rijk Gods is het rijk van het leven dat door middel van de verrijzenis overwint en waarin we het definitieve goed verwezenlijkt zien. Daarin openbaart zich de ware liefde van Christus voor ons, en onze liefde voor hem. Al de rest is bijzaak. Zonder het geloof in de verrijzenis van Jezus en zonder de verwachting van de komende verrijzenis van alle mensen is Gods Rijk, zoals gezegd, slechts een dodenrijk (zie p.171).

HET HEILIG AANSCHIJN VAN CHRISTUS

Solovjev schreef in *De grondslagen van het geestelijk leven* (1884): « Ik zou iedereen aanraden om als gewetensonderzoek **de beeltenis van Christus te beschouwen**. In ogenblikken van twijfel, wanneer je tenminste nog de mogelijkheid hebt om na te denken en te mediteren, denk dan aan Christus, plaats hem vóór je als de Levende en belast Hem met het volle gewicht van je twijfel. Hij is bij voorbaat bereid om de lasten van de anderen op zich te nemen, niet om je vrij spel te geven om een onrechtvaardige daad te stellen, maar opdat je jezelf tot Hem zou wenden en op Hem zou steunen. Daardoor zal je afzien van het kwaad en in een moeilijk moment het werktuig van zijn onfeilbare Rechtvaardigheid worden » (aangehaald door Mgr. Rupp, p. 179).

Gewapend met de *talisman* van het Heilig Aanschijn van Jezus tekent Solovjev onder de schuilnaam *Pansophii* tot besluit van zijn *Drie dialogen* het portret van de Antichrist: « **een bedrieglijk gelaat waarachter zich de afgrond van het kwaad verschuilt** »...

[slot in volgend nummer]

broeder Thomas van O.L.V. van Altijddurende Bijstand